

TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU APRĪTE 2013.gada 9 mēnešos

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

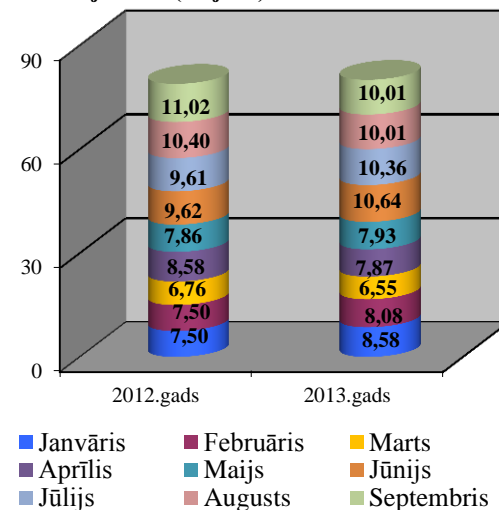
1.attēls

2013.gada deviņos mēnešos par tabakas izstrādājumiem iekasēti Ls 80 milj., kas ir par 1,2 milj. jeb 1,5 % vairāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā (skat.1.un 2.pielikumu).

Jāatzīmē, ka 99% no akcīzes ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem valsts budžetā iemaksā trīs lielākie cigarešu izplatītāji.

Tā kā nodokļa likmes nevienam to tabakas izstrādājumiem šogad nav mainījušās, nodokļa ieņēmumu pieaugums var balstīties tikai uz legālā tirgus kāpumu. Legālo cigarešu apjomu izmaiņas tūlītēji un būtiski ietekmē arī akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo ieņēmumu īpatsvars par cigaretēm ir noteicošais – 97% no ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem. Minēto apliecina šī gada tendences – cigarešu patēriņam nodoto apjomu pieaugums par 0,4% līdztekus cigarešu cenas palielinājumam (cigarešu paciņas cena ir tiešs akcīzes nodokļa apmēru ietekmējošs rādītājs) radīja tūlītēju pozitīvu efektu uz akcīzes nodokļa ieņēmumu pieaugumu, palielinot tos salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu par 1,5%.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem (milj. Ls)

2. Tabakas izstrādājumu aprītē iesaistīto komersantu loks

2013.gada septembra beigās Latvijā:

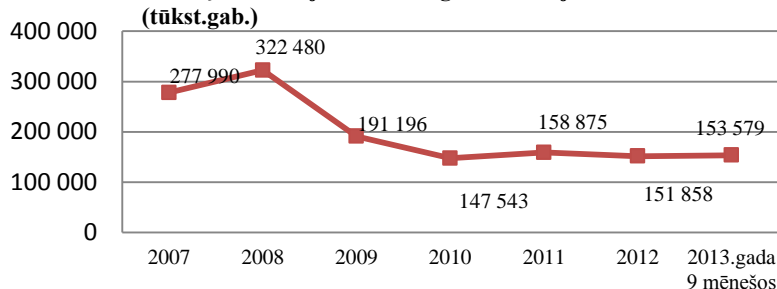
- 1) 27 komersantiem bija spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavu turētāju darbībai ar tabakas izstrādājumiem, no kuriem 3 ir tiesības ražot, apstrādāt un pārstrādāt tabakas izstrādājumus, bet vēl 2 komersantiem ir tiesības veikt fasēšanu;
- 2) 13 komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) reģistrēta nosūtītāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem;
- 3) 37 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai;
- 4) 3042 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie tabakas izstrādājumi

2.attēls

Patēriņam Latvijā nodoto tabakas izstrādājumu apjomu izmaiņas tiešā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā. Tā kā ieņēmumi par cigaretēm

Patēriņam Latvijā nodotās cigaretes vidēji mēnesī (tūkst.gab.)

sastāda 97% no kopējiem akcīzes nodokļa ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem, vislielākā ietekme uz budžeta ieņēmumiem ir no legālo cigarešu apjomu izmaiņām.

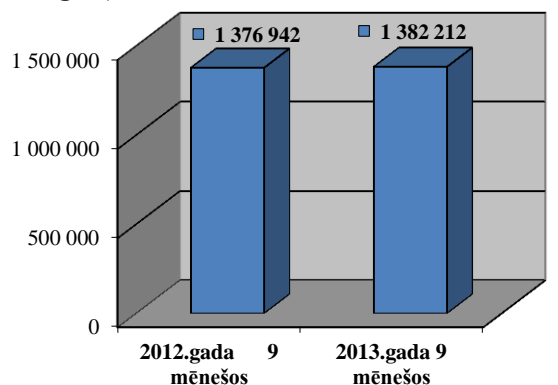
Kopš 2009.gada sākuma strauji kritās legālo cigarešu apjomi, ņemot vērā kopējo ekonomisko rādītāju lejupslīdi, akcīzes nodokļu politikas izraisīto cenu kāpumu un nelegālā tirgus paplašināšanos, taču kopš 2010.gada legālā cigarešu tirgus apjomi ir nostabilizējušies.

Neskatoties uz pastāvīgo cigarešu cenas kāpumu nodokļa likmju paaugstināšanas rezultātā (kopš 2009.gada cena kāpusi par aptuveni 21% – vispieprasītākā mazumtirdzniecības cena no Ls 1,48 par paciņu 2009.gadā palielinājusies līdz Ls 1,79 par paciņu 2012.gadā), stabilitāte vērojama arī šobrīd – 2013.gada deviņos mēnešos vidēji mēnesī patēriņam nodots par 1,7 tūkst. cigarešu vairāk, kā 2012. gadā vidēji mēnesī attiecīgajā periodā.

Šī gada deviņos mēnešos ievestas/importētas tabakas izstrādājumus patēriņam Latvijā nodeva 15 komersanti. Jau vairāk kā 3 gadus patēriņam Latvijā tiek nodotas tikai citās valstīs ražotas cigaretes.

2013.gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā kopumā nodoti 1382 milj. cigarešu, kas ir aptuveni pērnā gada līmenī – palielinājums tikai par 0,4% jeb par 5 milj. cigarešu. (skatīt 4.pielikuma 2.tabulu).

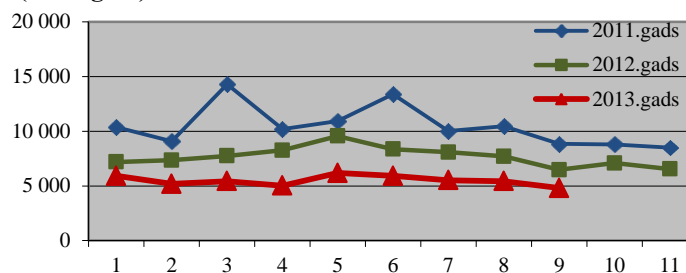
Patēriņam Latvijā nodotās cigaretes (tūkst.gab.)

3.attēls

Cigāri un cigarillas patēriņam Latvijā šī gada deviņos mēnešos nodoti 49 milj. apjomā, kas **par 30 % mazāk** kā 2012.gada deviņos mēnešos.

Patēriņam Latvijā nodotie cigāri un cigarillas (tūkst.gab.)

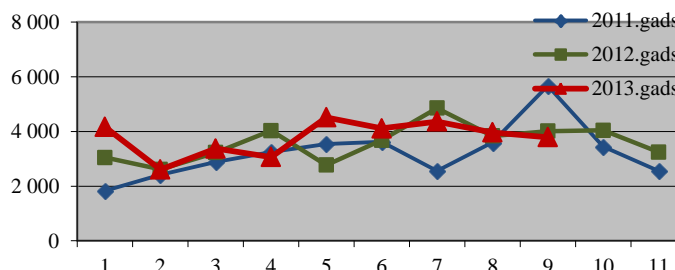

4.attēls

5.attēls

2013.gada deviņos mēnešos salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu smēķējamās tabakas realizācija vietējā tirgū **palielinājusies par nepilniem 4 %** – kopumā patēriņam Latvijā nodoti 33945 kg smēķējamās tabakas.

Patēriņam Latvijā nodotā smēķējamā tabaka (kg)

4. Tabakas izstrādājumu ražošana

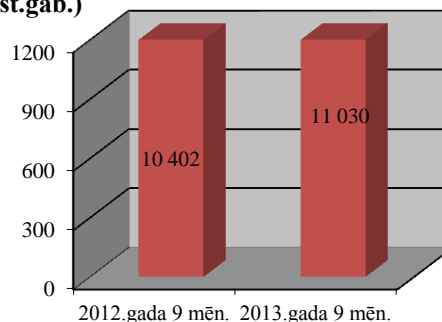
Latvijā šobrīd ir trīs akcīzes preču noliktavu turētāji, kuriem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu ražošanu, vēl diviem komersantiem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu fasēšanu.

6.attēls

Līdz šim Latvijā tiek ražotas tikai cigaretes, taču pēdējos trīs gados viss apjoms, kas saražots Latvijā, saskaņā ar komersantu deklarēto, tiek izvests no Latvijas.

2013.gada deviņos mēnešos Latvijā saražoti 11,03 milj. cigarešu. Salīdzinot ar pērnā gada deviņu mēnešu rādītāju šogad saražots **par 6%** (jeb 0,6 milj. cigarešu) **vairāk**.

Saražotais cigarešu apjoms (tūkst.gab.)

5. Tabakas izstrādājumu aprīte citās akcīzes preču noliktavās

Tabakas izstrādājumu aprīte atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, tomēr ir būtisks akcīzes preču aprītes posms, kas prasa īpašus uzraudzības pasākumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma kontroles veidā.

2013.gada deviņos mēnešos akcīzes preču noliktavās Latvijā ievesti 2850 milj. cigarešu, 89 milj. cigāru un cigarillu, kā arī 39533 kg smēķējamās tabakas.

Salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu par 3 % palielinājies ievesto/importēto cigarešu un par 40 % palielinājies ievestās smēķējamās tabakas apjoms.

Savukārt ievesto/importēto cigāru un cigarillu apjoms samazinājies par 30%.

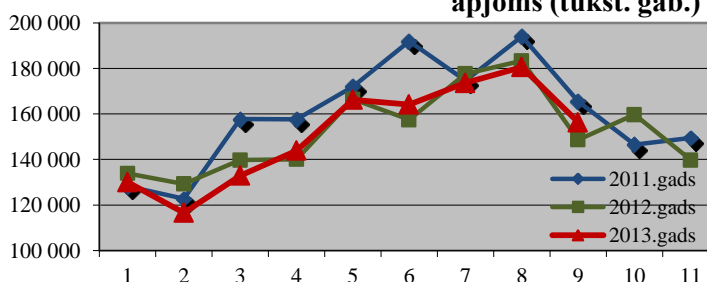
No akcīzes preču noliktavām šī gada deviņos mēnešos uz citām valstīm tika izvesti 1445 milj. cigarešu, 42 milj. cigāru un cigarillu un 292 kg smēķējamās tabakas. Savukārt kuģu un lidmašīnu apgādei, kā arī tirdzniecībai beznodokļu veikalos 2013.gada deviņos mēnešos nodoti 36 milj. ievesto/importēto cigarešu, 32 tūkst. cigāru un cigarillu, kā arī 56 kg smēķējamās tabakas.

6. Cigarešu realizācija mazumtirdzniecībā

7.attēls

Kā tirgus attīstības tendences būtisks raksturojošais rādītājs ir tabakas izstrādājumu patēriņš valstī. Pēc tabakas izstrādājumu aprīte iesaistīto komersantu sniegtajiem datiem iespējams aprēķināt kopējo daudzumu, kas novirzīts realizācijai mazumtirdzniecības tīklā.

Mazumtirdzniecībai novirzītais cigarešu apjoms (tūkst. gab.)

Šī gada deviņos mēnešos **tirdzniecībai mazumtirdzniecībā** novirzīti 1364 milj. cigarešu, kas ir **saglabājies pērnā gada līmenī**.

Latvijas patērētāju vidū vispopulārākās ir "Winston", „More” un ”Marlboro” markas cigaretes. Populārāko cigarešu nosaukumus un lielākos tabakas izstrādājumu importētājus skatīt 5.pielikumā.

Leimane 67016713